

УДК: 633.1.

Л. Г. Ройченко, В. С. Мацютевич, Н. С. Ілліч

Інститут кормів УААН

**ЗЕМЛЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ВИРОБНИЧО-
РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГАЛУЗІ
КОРМОВИРОБНИЦТВА**

Висвітлені теоретичні засади землі, як головного чинника сукупного виробничо-ресурсного потенціалу галузі кормовиробництва.

***Ключові слова:** земля, кормовиробництво, основні виробничі засоби, спеціалізація, галузь, виробництво, ресурсний потенціал.*

У кормовиробництві, досягнення максимальних показників у виробництві кормів можливе лише за умови раціонального використання всіх його природних і матеріальних ресурсів. При цьому, головним чин-

© Ройченко Л.Г., Мацютевич В.С., Ілліч Н.С., 2006

Корми і кормовиробництво. 2006. Вип. 58.

195

ником і своєрідним біологічним тілом виступає земля, яка є не тільки об'єктом господарювання, але і предметом праці.

Методика досліджень. Дослідження ролі землі у сукупному виробничо-ресурсному потенціалі кормовиробництва виконувались за допомогою економіко-статистичного, розрахунково-конструктивного, абстрактно-логічного та монографічного методів досліджень.

Результати досліджень. Для землі, як основного засобу виробництва кормів, притаманна така унікальна властивість, як природна її родючість, яка є результатом багатовікового еволюційного процесу і тому вимагає від засобів праці, якими користується людина у процесі її господарського використання, не порушувати ті ґрунтоутворюючі процеси, які мали місце до її втручання, а намагатися покращити їх. Проте, в Україні, земля, на якій виробляються корми і природний ресурс якої, на жаль, є обмеженим, на відміну від інших засобів виробництва, не враховується в балансі сукупних основних виробничих засобів кормовиробництва, а відсутність у ньому будь-якого з чинників призводить до порушення законів ринкової економіки які функціонують в єдиному ринковому середовищі і земля є невід'ємною його складовою. Враховуючи це Державним комітетом України по земельних ресурсах була здійснена грошова оцінка земельних ділянок. В основу її визначення покладено рентний дохід на вирощуванні зернофуражних культур, які в структурі посівів займають найбільшу частку і вирощуються практично на всіх землях. Вона затверджена Кабінетом Міністрів України і відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про плату за землю,» прийнятим Верховною Радою України, показники грошової оцінки земель щороку індексуються [4]. Встановлено, що середня грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь в Україні становить 8733 грн., а її фондооснащеність – тільки 2101 грн. і ця тенденція зберігається й надалі [2]. Такий стан викликає велику стурбованість, і свідчить про те, що у тому становищі, яке склалось у кормовиробництві, як важливої складової галузі рослинництва, проблемою взаємопов'язаних і взаємозалежних чинників є відсутність врахування вартості землі в балансі сукупних основних виробничих засобів, а це негативно впливає і на фондооснащеність, яка безпосередньо підвищує рівень використання землі і є одним з головних факторів виробничо-ресурсного потенціалу галузі кормовиробництва.

У цілому, в кормовиробництві більшість предметів та засобів праці мають біологічну основу і предметом праці є культурні кормові рослини, які в процесі розвитку підкоряються загально-біологічним законам. Тому, треба намагатися при використанні сучасних технологій вирощування та

заготівлі кормів наближати біологічні особливості кормових культур до умов, створених природою, не порушуючи їх. У зв'язку з цим, найкращими технологіями повинні вважатися ті, які забезпечують як досягнення бажаних результатів по виробництву кормів, так і гарантують збереження та поступове відтворення природних агроресурсів України – відновлення минулої слави українських чорноземів (природні кормові угіддя, луки та пасовища). Тільки там, де дбають про забезпечення галузі кормовиробництва виробничими засобами, які найповніше відповідають біологічним особливостям вироблених кормів, одержують кращі результати.

При цьому трудові ресурси у кормовиробництві, як суб'єкти виробничої діяльності, виконують функцію, спрямовану на виробничу організацію усіх інших видів ресурсів за допомогою об'єктів прикладання праці і забезпечують високоефективні технологічні умови для виробництва кормів і одержання конкурентоспроможної продукції цієї галузі. Поряд з цим фінансові засоби, економічною сутністю яких є нагромаджений прибуток від попередньої діяльності, у цілому забезпечують кормовиробництво виробничими ресурсами. Таким чином, сучасний рівень науково-технічного прогресу у кормовиробництві, поступово прискорює процес переростання аграрної праці в індустріальну, але земля і праця не втрачають своєї першочергової ролі. У виробничому процесі агроформування повинні мати певний запас як кормової площі так і постійної робочої сили, нестача в яких і надалі буде спостерігатися в напружені періоди (несприятливі кліматичні умови), а це дає підстави стверджувати, що позитивне вирішення цього питання можливе лише за умови використання таких факторів економічного росту, як спеціалізація і концентрація кормовиробництва, тобто надання йому спеціалізованого галузевого характеру, а це дуже важливо, враховуючи стратегічні наміри країни стати повноправним членом Європейського Союзу розвинутих країн.

Висновки. Специфіка кормовиробництва полягає в тому, що ця галузь невіддільна від землі і тому грошова оцінка землі повинна враховуватися в балансі сукупного ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств, які займаються виробництвом кормів, при цьому за характером впливу на кінцевий результат – продукцію кормовиробництва, сукупний ресурсний потенціал повинен охоплювати можливі обсяги застосування земельних, трудових, фінансових і матеріальних ресурсів відповідно до генетичної основи кожної кормової культури, а виробничий потенціал є вже похідним від ресурсного і передбачає максимально можливі обсяги виробництва продукції кормовиробництва, які забезпечуються цим сукупним ресурсним потенціалом.

Бібліографічний список

1. Указ Президента України Віктора Ющенка «Про стан агропромислового комплексу та заходи щодо забезпечення продовольчої безпеки України» // Урядовий кур'єр. – 20 січня 2006. – № 11. – С. 14.
2. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – С. 55.
3. Вантух В.П. Методика дослідження ресурсного потенціалу в АПК. //Економіка АПК. – 2006. – № 4. – С. 54.
4. Економічний довідник аграрника. В.І. Дробот, Г.І. Зуб, М.П. Кононенко та ін./ За ред. Ю.Я. Лузана, П.Т. Саблука. – К.: «Преса України», 2003. – С. 77.
5. Русан В. М. Економіко-екологічний механізм раціонального сільськогосподарського землекористування //Економіка АПК. – 2006. – № 4. – С. 32.